

Tonsättaren

NR 1 • 2014

FÖRENINGEN
SVENSKA
TONSÄTTARE

Maria, Miklós, Martin och musiken

Konstmusik som världsframgång

Helena Wessman tänker nytt

Nyttan av det konstmusikaliska området

BEGREPPET »det konstmusikaliska området« signalerar att den musik svenska tonsättare skapar inte är en enhetlig genre, utan en rik flora av olika musikaliska uttryck. Vid FST:s senaste medlemsforum i Stockholm, tog de cirka trettio närvarande tonsättarna fram en lista över vilka musikaliska uttryck de själva använde sig av i sitt yrkesmässiga musikskapande, och kom fram till sammanlagt 48 olika sätt att uttrycka sig musikaliskt.

Vad är då nyttan med dessa 48 uttryck ur ett bredare perspektiv, ur samhällets synvinkel? Sedan sekelskiftet har konstens nyttoeffekter debatterats ymnigt av kulturföreträdare, politiker och tjänstemän. Ofta ställs *konstens egenvärde* i ett motsatsförhållande till dess *instrumentella nytta*. Ett egenvärde innebär att värdet av konsten är intuitivt, oberoende av uppfattningar hos samhällets invånare eller politiker, och inte kan mätas; att konstverket är ett slutmål i sig självt. Den instrumentella nyttan å andra sidan inriktar sig på konstens effekter, och i slutändan effekternas betydelse för svensk bruttonationalprodukt och samhällets fortbestånd. Min uppfattning är att alla dessa debattörer fullständigt missuppfattat innebörden av begreppet *nytta*.

Nytta kommer av fornsvenskans *nyt*, vilket betyder nyttjande, avkastning eller mjölk, av samma ursprung som ordet njuta. Och kanske kan vi här finna en fast grund i filosofins morän. De flesta av oss anser oss kunna njuta av konstnärliga uttryck utan att vi behöver förklara varför, ens för oss själva. Njutningen varierar individuellt både beträffande kvalitet och kvantitet, men vi kan alla njuta av konstmusik, utan att över huvud taget beakta dess ekonomiska, pedagogiska eller hälsomäs-

Martin Q Larsson, ordförande

Att njuta av
konsten är lika
med nyttan av
konsten.

siga effekter. Och även om musiken inte hade någon som helst påverkan på resten av samhället, skulle vi rimligtvis vilja ha mer av den likafullt.

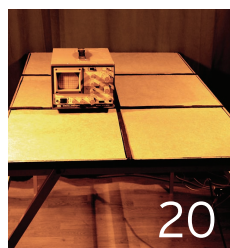
MAN KAN JÄMFÖRA med astronomi. Det finns idag ingen som helst praktisk tillämpning av astronomi. Vi spenderar miljarder på rymdfärjor, teleskop och datorkraft för att utröna universums mysterier. Under vägen har en mängd uppfinningar sett dagens ljus som en bieffekt av forskningsmödorna. Slutmålet – att förstå vår egen plats i universum, hur det uppstod och vart vi är på väg – har inga nationalekonomiska eller praktiska effekter. Men det bibringar oss en större verklighet!

På ett liknande sätt kan konst göra livet större. Konst kan få människor att tänka nya tankar, samtida konstmusik kan göra att lyssnarna förstår sig själva och sin omvärld bättre; hur vi ska hantera samtiden och framtiden. *Att njuta av konsten är lika med nyttan av konsten*. Sedan finns det bevisligen ett antal dokumenterade bieffekter av samtida konstmusik; att människor får bättre hälsa, att musik förbättrar inlärning och förståelse, att sysselsättning och exportintäkter ökar. Detta är i grunden positivt, och något som naturligtvis bidrar till konstens värde, men de är som sagt *bieffekter* av konsten, och inte dess primära nyttoaspekt.

Som en naturlig del i det välfärdspaket vi köper för våra skattepengar tjänar Konsten att besvara frågor om varför vi lever, vad vi vill med våra liv, var vi är och vart vi är på väg. Det är det som är nyttan med de 48 musikaliska uttryck svenska tonsättare använder sig av ●

Martin Q Larsson
ordförande

I detta nummer ...

Välkommen till nya Tonsättaren!

Anna Hedelius, redaktör

TONSÄTTAREN HAR FÅTT nya kläder. Liksom FST:s medlemmar vill vi här på redaktionen tänka nytt. Därför har vi lämnat den gula signalfärg, som har varit Tonsättarens signum sedan 2001, och anammat ett formspråk som ligger i linje med FST:s nya grafiska profil.

FÄRGSKALAN ÄR NU måhända lugnare, men innehållsmässigt forsätter vi att röra om. I detta nummer berättar vi bland annat om tre prisade pionjärer på musikområdet (sid 4–9), om svensk konstmusik som erövrar världen (sid

9–13), om en nytänkande Berwaldhallschef (sid 14–15) och om ett spelande bord (sid 20).

UNDER VALÅRET 2014 känns det viktigare än någonsin med kultur och konstutövare som vågar ta ställning – konstnärligt, formmässigt och politiskt. Missa därför inte heller Tonsättarens valspecial som kommer i maj ●

Tills dess – god läsning!

Anna Hedelius
redaktör

Tonsättaren

Tidningen Tonsättaren ges ut av Föreningen Svenska Tonsättare och kommer ut med fyra nummer per år. Tidskriften är gratis. Vill du börja prenumerera, sluta prenumerera eller annonsera, vänd dig till nedanstående adress och telefon eller till kansli@fst.se. Lyssna till ny musik på: www.composersradio.com • Postadress: FST, Box 17092, 104 62 Stockholm • Besöksadress: Hornsgatan 103, 13tr, Stockholm • telefon: 08-783 95 90 • fax: 08-783 95 40 • hemsida: www.fst.se • ansvarig utgivare: Martin Q Larsson, martinq@fst.se • redaktör: Anna Hedelius, tonsattaren@fst.se • formgivning: Adam Herlitz • omslag: »Dollhouse« med Martin Fröst, foto: Mats Bäcker • tryck: Grafiska Punkten telefon: 0470-700700 • ISSN 2000-7485

En tonsättare, en konstnärlig ledare och en klarinettist tog emot priser vid FST:s julmiddag i december. Birgitta Haglund har diskuterat konstmusikens villkor och musicerande på liv och död med Miklós Maros, Maria Sundqvist och Martin Fröst.

TEXT • Birgitta Haglund

Trio med tro på tonerna

Miklós Maros

TONSÄTTAREN MIKLÓS MAROS har lång erfarenhet, inte bara av att komponera utan också av att strida för sin yrkesgrupps villkor. Vilket nu har gett honom FST:s Rosenbergpriset.

– Jag har gjort ett och annat som har varit till komponisternas fromma, som det heter.

Miklós Maros tycker att det ser rätt dystert ut vad gäller nyskriven svensk konstmusik. Enligt honom lever vi, musikmässigt sett, mer eller mindre i ett dammigt museum, eftersom det oftast är den äldre konstmusiken som spelas.

Han tar emot i hemmet på Södermalm. Hustrun, sopranen Ilona Maros, serverar oss kaffe medan han berättar att de kom till Sverige 1967. Han är uppväxt i en musikerfamilj i Ungern och utbildad på Musikhögskolan i Budapest.

– Det var en ganska besvärlig period, jag kunde inte gå vidare. Det fanns inga stipendier att söka, och hade man inget stipendium fick man inget utresetillstånd.

Så när de var i Wien på besök hoppade de av och begav sig till Stockholm. Där studerade han vidare på Kungliga Musikhögskolan, blev nyfiken på elektronisk musik och började 1971 undervisa på Elektronmusikstudion.

– Nyfikenhet är det första man behöver för att vara tonsättare och det sista man ska lämna.

Du har komponerat allt ifrån helaftonsopera, symfonier och kammarmusik till elektroakustiska verk.

– Från början vill man hitta sig själv som

tonsättare, det låter enkelt och självklart, men det tar lång tid.

I motiveringen till Rosenbergpriset står det att du har öra för musiken, öga för partituret och hjärna för tonsättarnas villkor.

– Enkelt översatt betyder det bara att jag kan läsa andras partitur. Idag är det inte så vanligt att folk kan läsa noter så att de faktiskt hör musiken. Det måste man lära sig, för att kunna översätta sina egna musikaliska idéer till partitur.

Hur ser tonsättarnas villkor ut i Sverige idag?

– Det ser sämre ut än för tjugo år sedan och det beror på många olika saker. I slutet av åttiotalet fanns det åtminstone fem, sex konsertlokaler i Stockholm som regelbundet spelade nyskriven musik av levande svenska kompositörer. Det fanns massvis med organisationer som anordnade konserter.

Rikskonserter ordnade turnéer och musikprogrammen i Sveriges Radio fyllde också en viktig funktion, menar Miklós Maros – den nyskrivna konstmusiken nådde ut på helt ett annat sätt än idag. Vilket gjorde att allmänheten kände till tonsättarna. Det största problemet idag, enligt honom – vid sidan av att tonsättarna inte kan överleva på sin verksamhet – är att de är så anonyma, även inom musikerkretsar.

– Vi kan inte konkurrera med klassikerna när det är de som drar publik, och de gör det för att publiken inte känner till något annat.

I Sverige är vi dåliga på att marknadsföra nyskriven musik när den väl framförs, tycker

Nyfikenhet är det första man behöver för att vara tonsättare och det sista man ska lämna.

Miklós Maros

Maria Sundqvist, Martin Fröst och Miklós Maros prisades på FST:s julfest.

Miklós Maros. Personligen tror han det går att locka publik, men det kostar »lite pengar«. Ger man intressanta konserter och gör kringarbeten, där publiken har möjlighet att träffa tonsättarna och få introduktioner innan, så kommer också publiken. Det är hans slutsats.

Miklós Maros ställer Sverige i kontrast till Tyskland – där har musikerna själva möjlighet att anordna konserter och påverka repertoaren, de har större inflytande än här.

–Får man som kompositör kontakt med några skickliga musiker där blir man också spelad. Det skulle kunna fungera på samma sätt här om det fanns fler konsertmöjligheter.

Han berättar också att kopplingen mellan musikhögskolorna och samtida tonsättare är mer självklar i andra länder, vilket påverkar musiklivet.

–Jag är inte missnöjd, jag är bara pessimist. Det behövs åtminstone *en* eldsjäl som satsar och drar med sig de andra för att kunna förändra något.

Maria Sundqvist

EN »MUSIKENS MÖJLIGGÖRARE«. Det har Maria Sundqvist, Operaverkstans konstnärlige ledare, utnämnts till av FST. Malmö operas barn- och ungdomsavdelning har för vana att beställa nya verk kontinuerligt och ser det som en primär uppgift.

–Vi har en viktig roll eftersom operahusen i stort sett bara spelar top-ten-operor. Vårt huvuduppdrag är att spela för barn och unga men jag har formulerat om det till att vi ska spela för små barn, stora barn och vuxna barn.

Främst riktar Operaverkstan sin blick mot den samtida musikteatern, men också mot klassikerna. Nu i vår sätter de upp Offenbachoperetten »Pierrette & Jacquot«, som får Sverigepremiär.

Deras målsättning är att laborera med och utveckla sin konstform, när det gäller samtida verk genom att involvera tonsättare och librettister på ett tidigt stadium och jobba nära dem →

→ under skaparprocessen.

–Vi har försökt hitta former för readings, workshops, att kunna ge och ta så att verket ska fungera bättre, både att iscensätta och för publiken att ta emot.

Genom referensgrupper engagerar de även barn- och ungdomspubliken i produktionerna, redan innan de har börjat repetera. Deras barnpublik är med och lägger grunden i uppsättningarna.

Maria Sundqvist, som är librettist, vill gärna addera den samtida berättelsen till den nyskrivna konstmusiken.

–Lika väl som att hitta ett samtida musikaliskt uttryck söker vi också berättelser som ska vara adekvata för vår tid och vår publik. Eftersom vi jobbar nära publiken får vi hela tiden ett svar på om vi är relevanta eller inte i det arbetet.

Hon kan sakna en självklar närhet till orkesterdicket och teaterns tiljor hos dagens tonsättare.

–De som utbildar sig idag har ett fokus på att lära sig komponera och utveckla sin egen röst och sin konstform. Men om man vill göra opera måste man

Lika väl som att hitta ett samtida musikaliskt uttryck söker vi också berättelser som ska vara adekvata för vår tid och vår publik.

Maria Sundqvist

också vara intresserad av teater. Att göra opera är att jobba med gestaltning och handling.

Utvecklingen inom konstmusiken just nu tycker hon känns positiv. Orkestrarna beställer nya verk och har sina »huskompositörer«, något som även operahusen numer håller sig med.

–Men sedan handlar det om publiken, det är den som utgör institutionernas existensberättigande. Och där finns

det ett glapp mellan vad konstnärer vill skapa och berätta och vad publiken vill betala för att uppleva.

Institutionerna har ett ansvar att försöka balansera detta glapp, anser hon.

–Operahusen spelar »Carmen« och »Aida« för att det är det som den breda publiken vill se, även om det absolut finns en kärnpublik som är intresserad av nya verk.

Har kulturpolitiken något ansvar där?

–Nja, om man tittar på de kulturpolitiska styrverktygen talar de väldigt tydligt om innovation och nyskapan- de som kvalitativa begrepp. Även om de visserligen också talar om att kulturarvet ska vårdas.

Operaverkstan har nu fått 50 000 kronor till en beställning av ett musikverk.

–Ja, jag håller på för fullt nu med mina kollegor, utbrister hon glatt, och vi har inte riktigt bestämt oss ännu, men vi vill gärna lägga ut den här beställningen snart, så att det blir en komposition inom det här året.

Valet står mellan tre tonsättare, men hon kan i dagsläget inte avslöja några namn.

–Det handlar delvis om vad det är vi vill ha tonsatt, vi måste formulera det uppdraget också.

Ser du dig som en musikens möjliggörare?

–Titeln syftar på att jag genom beställningar och produktioner har möjliggjort för tonsättare att vara just tonsättare. Men om man ska se det mer metaforiskt skulle jag säga att det handlar om att jag låter musikens egna språk få tala. Det har alltid varit viktigt för mig, även när jag skriver libretton.

Martin Fröst

MARTIN FRÖST TURNERAR världen över under större delen av året, hyllad

och prisad klarinettist som han är. I motiveringen till FST:s Interpretpris står det att han »för med sig svensk musik till världens musikscener«. Anders Hillborgs klarinettkonsert »Peacock Tales« har han exempelvis framfört hundratals gånger – senast i januari – bland annat tillsammans med Royal Concertgebouw Amsterdam, en orkester han rankar som »topp tre i världen«.

Under våren spelar Operaverkstan saxoperetten »Pierrette & Jacquot« med musik av Jacques Offenbach i bearbetning av Jonas Forssell. På bild: Johan Hallsten, Miriam Treichl, Leif Aruhn-Solén och Natalie Hernborg.

– Svensk musik har alltså nått sådana höjder och det är ju kul.

Hur ser du på ditt ansvar när det gäller att föra ut svensk musik internationellt?

– Det är ett ansvar jag tar så gott jag kan. Men jag har alltid en plan på fyra, fem år framåt i tiden, inte bara när det gäller konsertverksamheten, utan själva strukturen för vad jag ska utträta konst-

närligt, och det har absolut inte bara att göra med att uruppföra verk.

Större delen av hans repertoar består av tonsättarklassiker. Han ser det inte heller som något självändamål att spela en mängd nyskrivna verk.

– Det är inte på det sättet som man för fram musikens storhet, utan det handlar om att representera sin samtid överhuvudtaget.

Vilket han också tycker att han gör. Han har svårt att säga något om den nyskrivna konstmusikens situation i stort. Men vill man som tonsättare nå utanför Sveriges gränser behöver man få kontakt med internationella orkestrar, få tillgång till de stora notförlagen och agenturerna, menar han.

– Svenska tonsättare skulle behöva mycket mer hjälp med att föra ut sin →

Som konstnär försöker jag hitta en springa in i framtiden och tränga mig igenom den.

Martin Fröst

I föreställningen »Dollhouse« på Stockholms konserthus presenterade Martin Fröst musik av bland andra Anders Hillborg och Göran Fröst.

FOTO: MATS BÄCKER

→ musik än vad de får idag.

Martin Frösts egen situation är gynnsam. Genom residenskonstnärskap hos några välkända internationella orkestrar har han möjlighet att tillsammans med dem utveckla sitt musicerande under flera års tid.

Under vår pågående telefonintervju börjar han förflytta sig med sin mobil, på väg till den masterclass han ska ha samma förmiddag, på Kungliga Musikhögskolan i Stockholm. För han undervisar också, även om det inte blir så ofta här i Sverige. Samtalen med musikstudenterna inspirerar honom.

–Att få möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter till unga, begåvade, kunskapshungriga människor, det är väldigt roligt.

Du är en förnyare av konsertformen. Det känns som att du vill tänja på gränserna för vad en konsert kan vara och närma dig scenkonsten. Hur går du vidare med det?

–Det är det där som folk ser och det blir så himla endimensionellt. Om jag gör en grej med koreografi, då säger folk: du dansar när du spelar...

Han exemplifierar med »Dollhouse«, en konsert där han undersökte dialogen mellan

orkestern och honom själv, i rollen som både dirigent och musiker, vem som styr vem. Själv kallar han det »dirigografi«, »ett gränsland mellan rörelse och dirigering«.

–Det handlade verkligen inte om att jag dansar. Och likadant vad gäller att tänja på gränser. För mig handlar det inte alls om det. Som konstnär försöker jag hitta en springa in i framtiden och tränga mig igenom den.

Du har i ett citat sagt att »klassisk musik ska inte vara trevlig, den är på liv och död«. Men hur får man publiken att uppleva det så?

–Ja, det kan man inte veta någonting om i förväg. Det där citatet står jag verkligen för. Det som ligger den klassiska musiken i fatet har med ritualen att göra, att vi hela tiden förväntas uppföra oss på vissa sätt, göra exakt samma sak på exakt samma vis. För att det ska bli på riktigt krävs det en ansträngning, det är kanske det jag menar med på liv och död. Själv blir jag riktigt tagen av de där små ögonblicken då jag känner att jag hör den mänskliga rösten, att den tränger igenom.

–På liv och död betyder inte alls att man vänder sig ifrån en publik eller ifrån musiken, förtydligar han, utan snarare tvärtom ●

Det finns nyskrivna verk som på lätta vingar tar sig ut i världen för upprepade framföranden. Och det finns verk som uruppförs en gång för att sedan hamna i byrålådan. Mikaela Kindblom söker receptet till framgång i konstmusikvärlden.

Konstmusik på topplistan

TEXT • Mikaela Kindblom

TA ETT STYCKE SOM »A Freak in Burbank«, av tonsättaren Albert Schnelzer, född i Värmland 1972. Verket uruppfördes i maj 2007 på Historiska museet i Stockholms med Stockholms kammarorkester under ledning av Mats Rondin.

Sedan spelades det femton gånger runt om i Sverige, innan det i augusti 2010 fick sin internationella premiär på BBC Proms i Royal Albert Hall, London. Swedish Chamber Orchestra spelade då under ledning av Thomas Dausgaard. Konserten blev en bejublade framgång och kritikerna i alla de stora Londontidningarna var hänfödda. The Guardian kallade Schnelzer för »an important new composer, no question«. Efter det spelades stycket ytterligare tjugo gånger, bland annat i Tyskland, Danmark, Lettland, England, Frankrike och Kanada. I februari i år fick »A Freak in Burbank« sin USA-premiär, då den framfördes av Utah Symphony Orchestra i Salt Lake City under ledning av Mark Wigglesworth. Wigglesworth kommer även att ta med sig verket till Australien senare i vår för att framföra verket två gånger tillsammans med Melbourne Symphony Orchestra.

Att leva lönar sig inte

Så vad får just detta Schnelzerstycke att bli så populärt – spelat över femtio gånger på fem år och på tre kontinenter?

– Det har kopplingar till Haydn och filmregissören Tim Burton, vilket väcker nyfikenhet. Det är bland annat därför jag tror att det spelas så mycket, sa Albert Schnelzer i en tidigare intervju i Tonsättaren (nr 3.2010), om verket han benämner som »sin hit«.

Ja, hur blir ett nyskrivet orkesterverk poppis egentligen? Vilka magiska egenskaper måste det ha, som kan kompensera för det som i konsertsammanhang tycks vara en black om foten, nämligen att tonsättaren är levande? Hur gör man för att publiken ska bli nyfiken på nyskriven orkestermusik, och vilja höra den igen och igen?

Det vanliga är nämligen att den svenska konstmusiken (i bästa fall) spelas en gång, för att sedan förpassas till glömska. Så är det med lejonparten av de nyskrivna svenska verk som uruppförs på svenska konsertscener. Och det är klart, det är svårt att mäta sig med de döda mästarna, med Mozart, Beethoven, Brahms och Bruckner. Folk tycks vilja höra de stora klassiska kompositörerna när de går på konsert. Kan →

FOTO: HANS LINDÉN

Albert Schnelzer har skrivit det populära verket »A freak in Burbank.«

FOTO: MATTIAS AHLW/SVERIGES RADIO

→ ske för att de känner igen sig. De har hört musiken förut. Men hur får man spridning på musik som ingen har hört förut, eller som mycket få har hört, kanske bara tonsättaren och musikererna som spelat stycket?

Förälskade dirigenter

Ta ett verk som »Eleven Gates« av Anders Hillborg – det maffigt surrealistiska och samtidigt lekfulla orkesterstycke som uruppfördes av Los Angeles Philharmonics med Esa-Pekka Salonen som dirigent i maj 2006. När verket fick sin svenska premiär i Stockholm tre månader senare hade det redan spelats sex gånger i USA. Därefter har det spelats åtta gånger till, mest i Europa. »Eleven Gates« spelades 2011 in på skiva av Kungliga Filharmonikerna, en platta som fick strålande recensioner. Den brittiske musikkritikern Stephen Eddins gjorde en intressant iakttagelse, när han recenserade

»Eleven Gates«-inspelningen på allmusic.com: »It would make a good introduction to new music for listeners who are nervous about approaching new works; each of its movements makes a distinctive, likeable statement, and then yields to its successor before having worn out its welcome.«

Men den Hillborgkomposition som har mött publiken flest gånger är orkesterverket »Exquisite Corpse«, även den tillägnat Esa-Pekka Salonen, Sedan uruppförandet 2004 har det spelats fyrtioen gånger över hela världen, mest i USA och Europa – och under ledning av andra dirigenter också, bör tilläggas.

– Man kan inte nog överskatta en välvillig dirigents insats, påpekar Helena Wessman, vd för Göteborgs symfoniker och blivande ny chef för Berwaldhallen samt Sveriges Radios symfoniorkester (se intervju på sid 14). Hon betonar Esa-Pekka Salonens betydelse för Hillborgs musik.

Uruppförandet av Britta Byströms violakonsert, skriven för Ellen Nisbeth, ägde rum i Berwaldhallen i februari. Daniel Blendulf dirigerade Sveriges Radios symfoniorkester.

Man kan inte nog överskatta en välvillig dirigents insats.

Helena Wessman

Det finns för få kvinnliga förebilder, men de finns. Det handlar bara om att ta fram dem.

Örjan Fahlström

–Det handlar om så enkla saker som att dirigenten måste fatta tycke, bli förälskad i den musik han eller hon spelar. Och att vara beredd att ta den med sig runt i världen.

Patriarkala strukturer

Örjan Fahlström, professor i komposition vid Kungliga Musikhögskolan, väljer att se på frågeställningen från ett annat håll. Han ser på problemet med svensk nyskriven musik som tude-lat. Dels handlar det om att nyskriven svensk musik främst spelas utomlands – vilket gör att den inte alltid får den uppmärksamhet den förtjänar här hemma. Dels handlar det om ett genusproblem – men det jobbar man i gengäld ytterst medvetet med idag.

–Det finns för få kvinnliga förebilder, men de finns. Det handlar bara om att ta fram dem, säger Örjan Fahlström och syftar på alla nivåer i musikvärlden där kvinnor behöver synas och höras

mer, från antagningen av studenter till Musikhögskolan till de som får beställningar på nyskrivna verk.

Och kanske är det här, via ett erkännande av genusproblematiken och de patriarkala strukturerna i den svenska konstmusiken, som man kan hitta nya vägar in i upptäckandet och upplevelsen av nyskriven svensk musik.

Repertoaren som en kostcirkel

Både Helena Wessman och Stefan Forsberg, chef för Stockholms konserthus, påminner dock om hur ont om tid en orkester och dess dirigent oftast har inför en konsert, och att det är svårt att begära av de stora stjärndirigenterna att de ska lära sig något nytt.

Stefan Forsberg talar gärna i matter om den musik han vill bjuda på i Konserthuset. Han beskriver repertoaren som en kostcirkel där publiken ska kunna få i sig lite av varje och där både allätaren och finsmakaren ska kunna få sitt lystmäte. Visst ska de som vill få njuta av Beethoven, Brahms och Bruckner, men Konserthuset välkomnar också andra publikgrupper, som till exempel de som vill lyssna på det symfoniska framförandet av musik komponerad för datorspel. Den modellen har snabbt visat sig vara mycket framgångsrik och har fyllt konserthuset både i Stockholm, Göteborg och Malmö.

Både Wessman och Forsberg är ny- >

FOTO: HANS LINDÉN

Esa-Pekka Salonen har tagit med sig svensk musik ut i världen.

NEW RELEASE ON
CHAMBER SOUND!

STOCKHOLM SAXOPHONE QUARTET

CSCD13050

Music by
Leilei Tian
Doina Rotaru
Paulina Sundin
Erkki-Sven Tüür

www.chambersound.se

Distributed by
NAXOS Sweden AB
www.naxosdirect.se

NAXOS
S W E D E N A B

CHAMBER
SOUND

Både ny svensk och internationell musik lyfts varje år fram under vår Tonsättarfestival och Tonsättarweekend. Där kan vi uppmärksamma dem som ännu inte har kommit upp på radarn.

Stefan Forsberg

→ fikna på nya grepp och idéer samt nya möten med artister och kompositioner från andra musikvärldar, som pop, rock eller filmmusik. I Berwaldhallen var det nyligen tioårsjubileum för »Svenska stjärnor« – det årligt återkommande evenemanget där en pop- eller jazzartist musicerar tillsammans med symfoniorkestern. Det var konserthuschefen Michael Tydén som gav dirigenten Anders Berglund och projektledaren Gerd Björnung i uppdrag att hitta på något nytt som skulle locka en ny publik till Berwaldhallen. Sedan 2004 har artister som Carola, Lena Philipson, Veronica Maggio, Sarah Dawn Finer och många andra av Sveriges mest folkära artister gjort fullsatta »Svenska stjärnor«-konserter tillsammans med Sveriges Radios symfoniorkester.

Att skriva öronvänligt

Ett annat exempel på spännande koncept som blandar musik och film och leder till helt nya upplevelser är när Radiosymfonikerna spelade Beethovens »Eroica« till ett storslaget bildcollage av journalfilmer från 1900-talet ihopsatt av filmarna Jesper Kurlandsky och Fredrik Wentzel. Eller när Göteborgs symfoniker och Göteborgs symfoniska kör framförde Philip Glass storslagna filmmusik »Koyaanisqatsi« på Scandinavium i Göteborg.

Är det alltså denna melodi som lönar sig bäst? Att lägga ansvaret på tonsättarna och rekommendera dem att helt enkelt komponera mer »öronvänligt«, som var just de ord Stephen Eddins (»easy on the ears«) använde för att berömma Hillborgs »Eleven Gates«.

Stefan Forsberg beskriver Konserthuset i första hand som en plats för det klassiska musikerivet. Men hur kan den nyskrivna svenska musiken bli en del av det? Forsberg påminner om att nyskriven musik har sin självklara plats i flera av Konserhusets evenemang.

–Både ny svensk och internationell musik lyfts varje år fram under vår Tonsättarfestival och Tonsättarweekend. Där kan vi uppmärksamma dem som ännu inte har kommit upp på radarn. Däremot anser jag att Sveriges Radio har en roll som de inte tar fullt ut, och som de tog förut, och det är att lyfta fram det som inte är så känt i svenskt musikliv.

Helena Wessman menar å andra sidan att det inte är musiken det är fel på. Snarare handlar det om hur vi presenterar den.

–Vi, och då menar jag både konserthusledningarna, musiker och vi som skriver och pratar om musik, måste bli bättre på att presentera den symfoniska musiken för publiken.

Här ser hon med smittande entusiasm på framtiden, och Berwaldhallens kommande samarbeten med Sveriges Radio, i allmänhetens tjänst.

Avsked i Berwaldhallen

Samma dag som det är Melodifestival på tv beger jag mig till Berwaldhallen, inställd på att få vara med om något stort. Det är en regnig och blåsigt lördag i februari och att komma fram till konserthuset, hänga av sina dyblöta ytterkläder, svepa en snabb kopp kaffe och sjunka ner i Berwaldhallens medelhavsblå stolar känns bara det som ett litet äventyr. Katarina Lindblad, som

På Stockholms konserthus lyfter man varje år fram ny musik under Tonsättarfestivalen. Här rekvisita till Unsuk Chins »Scener ur Alice in Wonderland« 2013.

FOTO: JAN-OLAV MEDIN

Är filmmusik en väg till framgång? Philip Glass skrev storslagen sådan till dokumentärfilmen »Koyanisqatsik« som nyligen visades på Göteborgs filmfestival.

presenterar konserten för publiken samt radions lyssnare, framhåller, inte utan stolthet, att nu ska vi få höra musik av två livs levande kompositörer: uruppförandet av Daniel Börtz tolfte sinfonia och två stycken av Britta Byström, varav det ena, en violakonsert skriven för violasten Ellen Nisbeth, också är ett uruppförande. Musiken som presenteras har alltså hörts av väldigt få förut, den föds i just dessa ögonblick.

–Damerna först, säger Lindblad och Radiosymfonikerna inleder med Britta Byströms

Haydninspirerade »Avskedsvariationer«, som uruppfördes under Östersjöfestivalen 2005. Detta stycke hör också till ett av de mera spelade nyskrivna orkesterverken, det har nu framförts kring femton gånger, plus fyra gånger i radio. Denna gång leds orkestern av dirigenten Daniel Blendulf. När min blick sveper över publiken, som består av idel gråa huvuden, ser jag en man som följer med intensivt i »Avskedsvariationer«. Som om han kunde dem utantill ●

Hon ser musiken som både en konstnärlig och demokratisk kraft. Under åren som vd och konstnärlig chef för Göteborgs symfoniker har hon slagits för kvinnliga dirigenter och fler samtida verk på repertoaren. I augusti får Berwaldhallen sin andra kvinnliga chef sedan Christina Mattsson innehade tjänsten på nittioalet.

TEXT • Ylva Lagercrantz Spindler

Hon tar ton för samtidsmusiken

FOTO: MATHIAS AHLM

DEN 1 AUGUSTI tillträder Helena Wessman som ny konserthuschef för Berwaldhallen med Sveriges Radios symfoniorkester och Radiokören. Just nu är hon vd och konstnärlig chef för Göteborgs symfoniker där hennes progressiva arbete i syfte att bättre nå ut till publiken och lyssnarna via bland annat digitala kanaler har rönt stor uppskattning.

Så var beslutet att lämna Göteborgssymfonikerna inte heller helt lätt.

–Det har varit månader av vanda. Vi har haft en så stark samhörighet. Det blir nästan som om att lämna sin familj, men nu går jag till en annan, säger hon lakoniskt med lätt gotländsk brytning – hennes föräldrar drev Wessmans musikförlag på ön.

Att ta sig an konserthuschefsposten för Berwaldhallen ser hon som ett uppdrag med oändliga möjligheter.

–Det känns fantastiskt spännande att jobba med två ensembler av absolut världsklass – och dessutom med den direkta kopplingen till Sveriges Radio!

Genusperspektiv och samhällsengagemang

Under åren hos Göteborgs symfoniker har ett av Helena Wessmans mål varit att bättre

●●●

Det känns fantastiskt spännande att få jobba med två ensembler av absolut världsklass – och dessutom med den direkta kopplingen till Sveriges Radio!

Helena Wessman

nå ut med klassisk musik bland barn och unga. Så var hon också en av dem som introducerade »El Sistema« i Sverige genom Göteborgs symfonikers samarbete med Göteborgs stad 2010. Nu ser hon fram emot att, inom Berwaldhallens ramar, utveckla den venezuelanska modell, som använder musik som verktyg för social utveckling.

Ett annat arbete som Helena Wessman aktivt har bedrivit under åren i Göteborg är att få in fler kvinnliga dirigenter, något hon även vill strida för inom uppdraget för Berwaldhallen. Liksom att bättre synliggöra svensk samtida musik på repertoaren, inte minst verk av kvinnliga tonsättare. Men hon tillstår att det är en komplex fråga som måste ses ur ett europeiskt perspektiv kopplat till ett kulturellt musikaliskt där det anses självklart att alltid ha verk av exempelvis Beethoven och Brahms på repertoaren, men inte lika naturligt att ha något lokalt, nyskrivet.

– Det betyder inte att man inte ska lägga ner ett stort engagemang för att få in den svenska musiken och kvinnliga tonsättare i repertoaren. Det tycker jag att man som public service-företag ska utforska och se hur man kan lyfta fram.

Samtida musik i fokus

Under tiden hos Göteborgs symfoniker har Helena Wessman varje spelår beställt flera samtida verk av såväl svenska som utländska tonsättare.

– En del av beställningar gör vi ihop med andra orkestrar, andra är helt våra egna. Vi framför förstås också äldre samtidsmusik.

Hon berättar att man för det mesta lyckas bra med att placera samtidsverken i säsongsprogrammet, men att det kan kräva lite arbete att intressera internationella dirigenter för särskilt den svenska musiken.

– De har ett pressat schema med ny orkester och nytt program varje vecka, vilket innebär väldigt mycket musik att hålla aktuell. Därför kan det krävas övertalning för att få dem att studera in ytterligare verk.

Vilken standard tycker du att nutida svensk musik håller i ett globalt perspektiv?

– Den står sig bra på den internationella

marknaden. Vi har flera tonsättare som spelas frekvent av de främsta orkestrarna och av olika dirigenter. Det ska vi vara stolta över ●

Helena Wessman

Född: I Linköping 1964, uppvuxen på Gotland

Bor: I villa på Norra Vallby i Västerås samt i pendlarlägenhet i Göteborg.

Familj: Maken Andreas Kongs- haug och hans vuxna döttrar Isabelle och Amanda.

Tidigare jobb i urval: Rektor för Högskolan för scen och musik vid Göteborgs Universitet, informationschef och biträdande direktör vid Västmanlandsmusiken

Musikalisk bakgrund: Utbildad vid Kungliga Musikhögskolan, har arbetat som trombonist i bland annat Linnékviintetten och Uppsala Kammarorkester vid Musik i Uppland.

Senast köpta platta: »Colors« av Laleh

Senast sedda film: »Koyaanisqatsi« med musiken framförd live av Göteborgs symfoniker och Philip Glass Ensemble.

Läser just nu: »Torka aldrig tårar utan handskar« av Jonas Gardell

Lyssnar på hemma: »När jag går upp tidigt på morgonen så är det P2 som gäller. Sedan lyssnar jag väldigt mycket på folkmusik och jazz med men kan också slå på Mix Megapol!«

Yrkesvision: »Att nå ut till och beröra människor genom den kraft som musiken har i det att den stärker oss i våra liv och i vår vardag. För mig är musiken, liksom all annan kultur, också ett fundament i det demokratiska samtalet. Jag vill att alla ska vara lika engagerade i det här som jag – och att alla ska spela musik!«

Pris till unga i Uppsala

Det blev Matthew Peterson, som vann första pris i årets upplaga av Uppsala Tonsättartävling. Detta med verket »And all the trees of the field will clap their hands«. Tonsättaren ringde upp honom.

Uppsala Tonsättartävling är öppen för unga tonsättare födda 1978 eller senare. Förstapris består av 50 000 kr samt att man får sitt verk framfört av Uppsala kammarorkester och åtta andra professionella orkestrar i Sverige samt Vanemuine Symphony Orchestra i Tartu (Estland).

Grattis Matthew - hur känns det?

-Det känns fantastiskt! Jag har fått massa gratulationer från kollegor och bekanta och även hunnit reflektera lite över den process som startade för

FOTO: LENA LARSSON

Matthew Peterson hoppas på fler tillfällen till uruppföranden i Sverige efter att ha vunnit Uppsala Tonsättartävling 2014.

ett år sedan då jag började skriva stycket.

Matthew Peterson under visar på högstadiet. Från och med sommaren avslutar han sitt arbete och satsar på komponerandet fullt ut.

Hur ser du på en framtid som tonsättare?

-Jag ser fram emot att eta-

blera mig på den svenska musiks scenen nu när jag bor här på heltid. Min musik har mest framförts i mitt tidigare hemland USA, men med vinsten i Uppsala Tonsättartävling hoppas jag att det kan bli mer tillfällen till kompositionsarbete och uruppföranden i Sverige.

Matthew har en master i

komposition från Indiana University, där bland andra Sven-David Sandström och Pär Mårtensson undervisade. Via ett stipendium kom han till Gotlands tonsättarskola 2008 och gick den ettåriga kompositionsutbildningen med inriktning mot fri konst. Mellan 2008 och 2011 bodde han i Sverige, sedan återvände han till Indiana University för att vara lärare och doktorerande student. Sedan 2012 bor han permanent i Sverige.

Andra pris i Uppsala Tonsättartävling 2014 gick till David Riebe för sin »Geopoliticus Child«. Tredje pris gick till Molly Kien med »Pyramid«.

Uppsala Tonsättartävling sändes live i Sveriges Radio P2.

TEXT: ANNICA SANDH

Midem ett Eldorado för innovativa idéer

Över 35 svenska organisationer och verksamheter var på plats under MIDEM-mässan i Cannes i början av februari. Export Music Sweden var paraplyorganisation och FST representerades av ordföranden Martin Q Larsson, som deltog i upphovsrättsseminarier och knöt internationella kontakter i den nordiska paviljongen.

MIDEM beskriver sig som en plats där musikskapare, spjutspetsteknik, varumärken och talanger möts för att samla, sälja och signera ny musik, digitala lösningar och innovativa idéer. Årets MIDEM bjöd på 35 paviljonger, 150 konferenser, 1 350 företag och på plats fanns 350 journalister och över 6 400 del-

tagare från 75 länder.

För tonsättare är MIDEM kanske inte platsen att få en stor beställning eller ett skivkontrakt tror Martin Q. Däremot beskriver han MIDEM som ett Eldorado för innovativa idéer.

-För de som har nya idéer, gärna med koppling till teknik, är MIDEM ett utmärkt forum för

att träffa samarbetspartners. Alla är på jakt efter nästa »stora grej«. Det gäller att ha en bra grundidé och helst något material - en trycksak eller klingande musik - att stoppa i händerna på den man träffar.

Och många är intresserade av konstmusik, Martin vittnar om ett flertal möten där konst-

musikens och dess kreatörer efterfrågas.

-Den svenska konstmusiken står för kvalitet och nyskapande och många svenska sångare, instrumentalister och tonsättare är välkända i internationella sammanhang. Intresset för svensk musik var till och med så stort att ett band av den nya svenska »Operaantologin« stals från vår paviljong!

www.midem.se

TEXT: ANNICA SANDH

Nej till förslag om nytt fördelningssystem

Det blev nej till förslaget om ändring av fördelningsregler vid den extra föreningsstämma som STIM höll den 18 februari.

Enligt förslaget från Stims styrelse skulle en ny struktur för fördelningsområden vad gäller Stimpengar införas. Graderingsystemet och det så kallade MEM-stödet (marknadsmässigt eftersatta musikområden) skulle enligt förslaget ersättas av ett mångfaldsstöd för Stimanslutna upphovsmän. För att ändringen skulle antas

krävdes ett ja med kvalificerad majoritet i stämman. 46 personer röstade ja och 33 nej, vilket alltså inte räckte för att anta det nya förslaget. Fördelningsreglerna ligger därmed fast enligt nuvarande ordning. Stims styrelse kommer nu att utvärdera resultatet och utarbeta en plan för nästa steg. www.stim.se

Rehnqvist vann Grammis

Tonsättaren Karin Rehnqvist tog i februari hem en Grammis i kategorin Årets Klassiska för albumet »Live«. Vi ringde upp Karin för att ställa några korta frågor.

Hur firade du?

-Efter själva galan väntade middag för de inbjudna på Operakällaren. Jag hade en väldigt rolig och trevlig kväll med många intryck.

I ditt tacktal passade du på att tacka dina mednominerade - Mozart, Wagner och Stenhammar, som tyvärr inte kunde komma. Hade du förberett det?

-Jag hade en känsla av att jag kanske skulle vinna och därför hade jag förberett mig litegrann. Jag tänkte framförallt på att det inom kategorin Årets Klassiska egentligen inryms flera underkategorier men att alltså buntas ihop, det vill säga tonsättare,

musiker och ensembler tävlar om samma pris. Sedan ville jag också uppmärksamma det faktum att inte särskilt många levande tonsättare stod bakom den musik som nominerats i kategorin.

Övriga nominerade i kategorin var Stenhammarkvartetten Stenhammar med »String Quartets, volume 1«, Nina Stemme, Svenska Kammarorkestern, Thomas Dausgaard med »Wagner Wesendonck-Lieder«, Martin Fröst med »Martin Fröst plays Mozart« och Anne Sofie von Otter med »Douce France«.

TEXT: MARCELA CONTARDO

FOTO: MIKAEL LINDBERGF/SVERIGES RADIO

P2 specialbeställer fler nyskrivna verk

P2 satsar bredare och beställer ny musik från fler upphovsmän än tidigare, bland annat en svit av Lena Willemark och en sinfonietta av Anders Hillborg. Dessutom initierar P2 ett stort mångfaldsprojekt under 2014.

Några av de beställningar som radiopubliken kommer kunna höra i P2 under 2014-15 är:

- En sinfonietta av tonsättaren Anders Hillborg som beställs tillsammans med holländska ASKO Schönberg Ensemble.
- En svit av sångerskan och musikern Lena Willemark till den internationella folkmusikfestivalen EBU Folk Fest i Rättvik i juni.
- En jazzkomposition av tonsättaren Anna-Lena Laurin till Jazzkattengalan 2014.
- En ny radioegen komposition av elektronmusiktonsättaren Rolf Enström som blir Sveriges Radios bidrag till de internationella tävlingarna Prix Italia och Palma Ars Acustica och beställs tillsammans med Elektronmusikstudion.
- Ett kammarmusikaliskt verk av den amerikansk-svenska tonsättaren Molly Kien som ska uruppföras i samband med invigningen av Malmös nya konserthus Malmö Live 2015.

Under 2014 kommer även ett mångfaldsprojekt initieras som

syftar till att ta vara på den musikaliska erfarenhet och kompetens som finns hos musiker och upphovsmän av annat etniskt ursprung.

-Det blir musikaliska möten mellan upphovsmän från olika delar av vår värld, säger projektledaren Erik Mikael Karlsson.

www.sr.se

På nya poster

Ronnie Hallgren, som i augusti blir ny vd på Göteborgsoperan.

Mist Porkelsdóttir, som i sommar tillträder som prefekt vid Högskolan för scen och musik, Göteborgs universitet.

Martin Q Larsson, som har valts till ny ordförande i Nordiska kompositörernas råd.

Uruppförandet

Andrea Tarrodi, »Highlands«, konsert för cello och orkester, cello: Jakob Korányi, Västerås sinfonietta, Västerås konserthus, 20 mars 2014

Varför heter ditt verk »Highlands«?

-Rikard Gateau, Västerås sinfoniettas orkesterchef, berättade att samma kväll som mitt verk spelas framförs också Felix Mendelssohns Ouvertyr »Fingal's cave«, som fått namn efter en grotta i Skottland. Själv bilade jag i Skottland i somras och blev då väldigt inspirerad av naturen, som är otroligt vacker. Naturen är ofta inspirationskälla till mina verk.

Hur märks denna inspiration i musiken?

-Den skotska naturen är oerhört dramatisk med höga höjder och en kustlinje som är väldigt brant. Det ger en svindlande känsla. I norra Skottland, där vi var, finns det områden som känns väldigt övergivna. Det är vemodigt och storslaget på samma gång och den känslan vill jag få fram även i musiken.

I ditt verk är det alltså cellon som kastar sig från de här höga höjderna?

-Precis. Stycket börjar med att vågor rullar fram och ur det lösgör sig en celloton. Cellisten Jakob Korányi och jag gick i Adolf Fredrik samtidigt. Han har också ofta spelat på konserter

där verk av mig har framförts. För två år sedan började vi tala om att det vore kul att göra något tillsammans. När Västerås sinfonietta gjorde en beställning på ett större verk av

Den skotska naturen är vemodig och storslagen på samma gång. Den känslan vill jag få fram även i musiken.

mig, eftersom jag är deras tonsättarprofil, tyckte jag att det var ett utmärkt tillfälle att koppla in Jakob. Vi har förberett oss, testat mycket och hittat många roliga lösningar.

TEXT: ANNA HEDELIUS

FOTO: LOUISA SUNDELL

composer's radio

www.composersradio.se
www.fst.se

COMPOSER'S RADIO sänder ny musik av svenska tonsättare, huvudsakligen komponerad de senaste tio åren. Producent för programmen

är Paulina Sundin och programvärd är Jamie Fawcus. Ett nytt program varvas med repriserna och läggs ut på FST:s webbsida varje lördag.

Lyssna varje lördag på: www.composersradio.se eller www.fst.se.

Där kan du också prenumerera på Composer's Radio som podcast och

gå med i gruppen Composers Radio Sweden på Facebook. Composer's Radio finns även som app för iPhone och iPad.

MARS

20 **Andrea Tarrodi**, Highlands - Concerto for Violoncello and Orchestra, Jakob Korányi, cello och Västerås sinfonietta, 19.00, Västerås konserthus. **Uruppförande**

20 **Olov Franzén**, Organic Music No 5, Concerto for 2 violins and orchestra, Duo Gelland, Norrlandsoperans symfoniorkester, dir. Mei-Ann Chen, 19.00, Norrlandsoperans konsertsal, Umeå. **Uruppförande**

21 **Cecilia Franke**, Pando, Gotlands blåsarkvintett (Lars Linna, David Nisbel, Magnus Dugner, Tomas Danielsson, Zbigniew Jakubowski), 14.00, biblioteket, Roma

21 **Martin Q Larsson**, Hundra Tusen Miljarder, Uppsala vokalensemble, 18.00, Gustav Adolf Kirche, München. **Uruppförande**

22 **Torbjörn Nilsson**, Violinconcerto op 21, Katarina Andreasson, violin; Respons sinfonietta, 15.00, Kulturumteatern, Märsta.

22 **Marie Samuelsson**, Two Lives, Duo Gelland, 19.00, Forum Sigtunagatan 14, Stockholm. **Uruppförande**

22 **Jenny Hettne**, Ytor, böljande, Jonny Axelsson, 20.00, University of Huddersfield

23 **Fredrik Sixten**, O Sacrum Convivium, Lunds vokalensemble Ragnar Bohlin, dirigent, Universitetsaulan, Lund

23 **Torbjörn Nilsson**, Violinconcerto op 21, Katarina Andreasson, violin; Respons sinfonietta, 15.00, Gustaf Vasa kyrka, Stockholm

23 **Fredrik Sixten**, Magnificat & Nunc Dimittis, Västerås kammarkör, Johan Lindström, orgel, Fredrik Winberg, dirigent, 18.00, Mikaelkyrkan, Västerås

23 **Fredrik Sixten**, Salve Regina, Västerås kammarkör, Fredrik Winberg, dirigent, 18.00, Mikaelkyrkan, Västerås. **Uruppförande**

24 **Fredrik Gran**, electroacoustic works, Tanna Schulich Hall, Montreal

24 **Cecilia Franke**, Pando, Gotlands blåsarkvintett, 14.00, Biblioteket, Burgsvik

25 **Cecilia Franke**, Pando, Gotlands blåsarkvintett, 14.00, Biblioteket, Fårösund

25 **Thomas Åberg**, Toccata XIII (2013), Organist James D. Hicks, 19.00, Harvard Memorial Church, Harvard University, Cambridge (MA), USA. **Uruppförande**

28 **Jan Sandström**, Fair Opera, Musikalakademien, Umeå, 19.00, Norrlandsoperan, Umeå. **Uruppförande**

28 **Benjamin Staern**, Wave Movements; svensk premiär, Dalasinfoniettan; Tobias Ringborg, 19.00, Gagnefs kyrka

29 **Benjamin Staern**, Wave movements, Dalasinfoniettan; Tobias Ringborg, 19.00, Kristinehallen, Falun

30 **Leilei Tian**, Melting, Yi-Ping Yang och Christelle Séry, 17.00, Comédie Nation, Paris, Frankrike

30 **Martin Q Larsson**, Hundra Tusen Miljarder, Uppsala vokalensemble, 18.00, Alfvensalen, Orphei Drängars Plats, Uppsala

APRIL

05 **Ann Rosén**, DYS, Ensemble Makadam, 22.00, Geiger, Göteborg. **Uruppförande**

06 **Benjamin Staern**, Sångern om bländvit kärlek, Anna Larsson (alt); Helsingborgs symfoniorkester; Stefan Solyom, dir., 18.00, Konserthuset, Helsingborg. **Uruppförande**

12 **Rolf Martinsson**, Lukaspassionen, Jeanette Köhn, mezzosopran, Patrik Sandin, baryton, Gustaf Sjökvists kammarkör, Gustaf Sjökvist, dirigent, Ersta kyrka

12 **Esaias Järnegard**, Stenar - Aska, aska, Noam Bierstone, Bryan Holt, 19.00, Music Gallery, Toronto, Kanada

13 **Rolf Martinsson**, Lukaspassionen, Janna Vettergren, mezzo, Oskar Johansson och Andreas Franzén, baryton, Danderyds

vokalensemble, Rikard Karlsson, dirigent, 16.00, Danderyds kyrka

13 **Henrik Denerin**, Das Ende eines Wintermärchens, ensemble aleph, 18.00 Abbaye de Fontevraud, Val de Loire - Frankrike. **Uruppförande**

14 **Rolf Martinsson**, Lukaspassionen (CD-inspelning), Jeanette Köhn, mezzosopran, Patrik Sandin, baryton, Gustaf Sjökvists kammarkör, Gustaf Sjökvist, dirigent

15 **Johan-Magnus Sjöberg**, Via Dolorosa, Jörgen Tännander, flöjt Johan-Magnus Sjöberg, klangregi, 18.00, Lomma kyrka

18 **Rolf Martinsson**, Lukaspassionen, Susanna Levenon, evangelist, Johan Wällberg, Jesus, Oratoriekören, Jonas Östlund, dirigent, Umeå stads kyrka

18 **Rolf Martinsson**, Lukaspassionen, Irene Kroon, sopran, Håkan Vramsmo, baryton, Osby Kyrkokör, Bengt Almfjord, dirigent, Osby kyrka

18 **Johan-Magnus Sjöberg**, Jesu ord på korset, Peter Sjunneson, baryton, Christopher Dury, violin Malin Wikblad, viola, Lisa Ekmark, cello, Johan Reis, piano, Allhelgona motettkör, Johan-Magnus Sjöberg, dirigent, 21.00, Allhelgonakyrkan, Lund

18 **Johan-Magnus Sjöberg**, Vid korset, Hanna-Maria Strand, mezzosopran, Lisa Ekmark, cello, Johan Reis, piano, Allhelgona motettkör, Johan-Magnus Sjöberg, dirigent, 21.00, Allhelgonakyrkan, Lund. **Uruppförande**

22 **Kjell Perder**, Kring vattenrymden, Erik Rosenius, Jacob Lidåkra, 19.00, Kungl Musikhögskolan, Stora Salen, Stockholm. **Uruppförande**

23 **Tobias Broström**, String Quartet No. 1, Brooklyn Rider, 19.00, Palladium, Malmö. **Uruppförande**

24 **Tobias Broström**, String Quartet No. 1, Brooklyn Rider, 19.00, Konserthuset i Kristianstad

25 **Esaias Järnegard**, Psalm, Silje Aker Johnsen, Yumi Murakami, 20.00, Cultural centre mon ami, Weimar, Tyskland

27 **Tobias Broström**, String Quartet No. 1, Brooklyn Rider, 19.04, Magle Konserthus, Lund

30 **Rolf Martinsson**, Klarinettsett, Klarinettstudenten vid Musikhögskolan i Malmö, 12.00, Palladium, Malmö

30 **Lars Bröndum**, Variations for String Orchestra on Hultkläppen's Polska from Bergsjö, The Festival Chamber Orchestra, 18.00, Dana School of Music, Youngstown, Ohio. **Uruppförande**

MAJ

01 **Albert Schnelzer**, A Freak in Burbank, Melbourne Symphony Orchestra, dir. Mark Wiggle-sworth, 19.00, Hamer Hall, Melbourne. Även 2 maj.

01 **Thomas Bjelkeborn**, Paul Pignon, On watching, Sound Quartet, 20.00, The Green Door, Brighton

03 **Jörgen Dafgård**, Clarinet Quintet - Whims and Wizardry, Stefan Harg och Dahlkvistkvartetten, 15.00, Västerås konserthus, Lilla salen

05 **Andrea Tarrodi**, Camelopardalis (version for sinfonietta), Västerås sinfonietta, 19.00, Västerås konserthus. **Uruppförande**

05 **Henrik Denerin**, empty space, Núria Andorrà/Johannes Nästesjö, 21.00, Antic Teatre, Barcelona. **Uruppförande**

06 **Thomas Bjelkeborn**, Paul Pignon, On watching, Sound Quartet, 20.00, The Loft Room, Oxford.

07 **Benjamin Staern**, SAIYAH for two instrumental soloists, large ensemble, electronics and light sculptures, Lars Karlin (trombon); Jacob Kellermann (gitarr); New European Ensemble; Christian Karlsen; Yoko Seyama (scenkonst); tonsättaren (elektronik), 19.00, Norrlandsoperan, Umeå. **Uruppförande**

INSTRUMENTET

Det spelande bordet. Korsning mellan instrumental teater och koreograferad konsert.

TEXT • Anna Hedelius
FOTO • Themus ensemble

SEX LÖSA TRÄSKIVOR och fyra ben gjorda i metall. Det är spelplatsen för den Göteborgsbaserade trion Themus ensemble, som nyligen höll konsert på Atalante med sitt Tick Tack Table.

– Idén med ett elektroniskt bord kom till mig efter att ha skrivit musik till teater Cinnobers uppsättning »Mera«, som hade premiär på Göteborgs dans- och teaterfestival för många år sedan, berättar Mansoor Hosseini. Delar av musiken jag då skrev spelades på ett bord som ingick i scenografen.

Då Hosseini i samma veva grundade Themus ensemble tillsammans med Tony Blomdahl och Andreas Hall utvecklade de bordsidén.

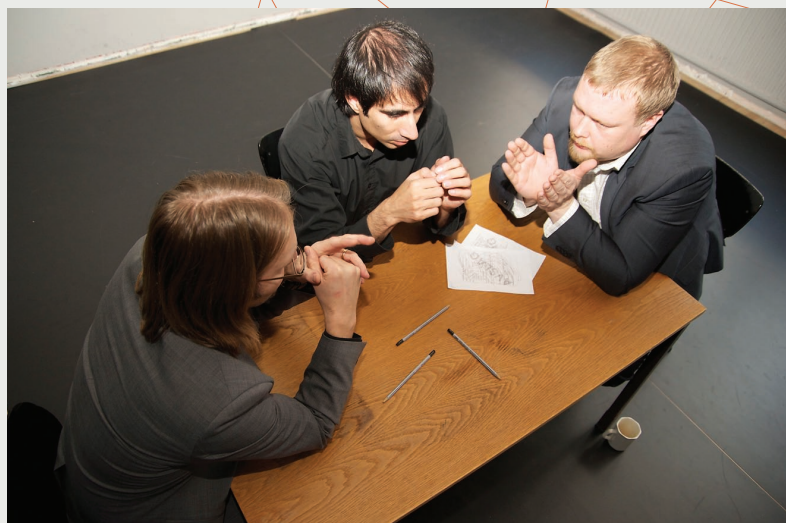
– 2010 framförde vi den första konserten. Då hade vi ett vanligt bord, som vi köpt i en möbelaffär. Det nya bordet är specialbyggt av Dan Tommi Hilldén.

Tick Tack Table i dess nuvarande form är numera delvis elektroniskt.

– Både träskivorna och benen är uppmikade med kontaktmikrofoner som vi via mixerbordet styr på scen. Idén är att vi ska improvisera live och inte förbereda inspelade ljud. Vi har också tankar på att bygga in fler småinstrument eller fästa andra föremål på bordet för att få fler klangval under konserten.

Hur låter det när ni spelar?

– Organiserat kaos! Tony styr live-elektronik medan jag och Andreas spelar på bordet. Dessutom improviserar även Tony med live-elektroniken. Han överraskar med nya ljud och dynamik varje gång. Vissa stycken har en enkel form, men i en del vet vi inte riktigt vad

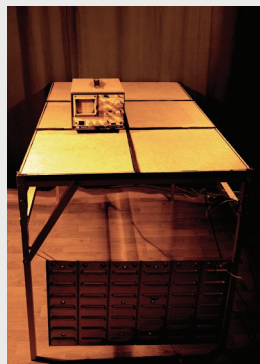

Themus ensemble använder bordet som spelplats.

Idén är att vi ska improvisera live och inte förbereda inspelade ljud.

Mansoor Hosseini

som ska hända. Under konserten på Atalante den 1 mars spelade vi till exempel på en uppmikad MacBook Pro och slog sönder den på scen.

Vid konserten på Atalante medverkade även gästviolinisten Henja Semmler, som improviserade med trion under visningen av fyra korta konstfilmer skapade av Morgan Beringer och Isabel Pérez Del Pulgar ●